

80/01-41

РД

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Вх. №	0403-169
от	15.10.2021 г.

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО**

Изх. № ЗР-993
15.10.2021 г.

ДО

**МИНИСТЪРА НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЧЛ.-КОР ПРОФ. Д.Х.Н. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ**

Относно: официално оповестяване формата на провеждане на кандидатстудентските изпити, начина на образуване на бала на кандидат-студентите и необходимата учебна литература за подготовка за кандидатстудентската кампания за академичната 2022/2023 година

УВАЖАЕМИ ПРОФ. ДЕНКОВ,

Във връзка с постъпило от Министерството на образованието и науката писмо с вх. № ⁹¹⁰⁴⁻⁵³ /04.08.2021 г. Ви предоставяме исканата от Вас информация в приложените документи.

Форматът на провеждане на кандидатстудентските изпити, начинът на образуване на бала на кандидат-студентите и необходимата учебна литература за подготовка за кандидатстудентската кампания за академичната 2022/2023 година е планирано да бъдат приети на Академичен съвет на 10.11.2021 г.

С уважение,

.....
ПРОФ. Д-Р ДИМИТЪР ДИМИТРОВ
**РЕКТОР НА УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО - СОФИЯ**

Формат на провеждане на кандидатстудентските изпити за кандидатстване в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ след средно образование в Университет за национално и световно стопанство за учебната 2022/2023 година

Студентите се приемат с *успешно положен единен приемен изпит (ЕПИ)* или с *оценка от държавен зрелостен изпит (ДЗИ)/матура*.

За приемни изпити в УНСС се признават оценките от *държавен зрелостен изпит/и*, както следва:

1. за завършилите средно образование през 2022 година:
 - а) оценката от ДЗИ по български език и литература;
 - б) оценката от ДЗИ върху профилирана подготовка в XI и XII клас по профилиращите учебни предмети български език и литература, математика, история и цивилизации, география и икономика, информатика, информационни технологии или предприемачество;
 - в) оценката от ДЗИ върху общообразователна подготовка по учебния предмет математика, изучаван в XI и в XII клас (за лицата, които не са изучавали математика като профилиращ предмет, но са положили по свое желание допълнителен ДЗИ след XII клас);
2. за завършилите средно образование в периода от 2008 до 2021 година - оценката от ДЗИ по български език и литература, математика, история и цивилизация или география и икономика;
3. за кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на ДЗИ (2008 г.) и нямат оценка от държавен зрелостен изпит по български език и литература се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

За специалностите с изучаване на чужди езици (без специалност „Политология“) или с преподаване на английски език, кандидатите се класират, ако отговарят на едно от следните условия:

1. успешно положен приемен изпит по чужд език – английски, немски, испански или руски с оценка не по-ниска от добър (4.00);
2. завършена профилирана гимназия или профилирана паралелка в общообразователно училище с интензивно изучаване на чужд език;
3. сертификат за владеене на чужд език, съответстващ минимум на ниво B2 по Общата европейска референтна рамка за езици.

Кандидат-студентите имат възможност да положат *единен приемен изпит (ЕПИ)* и/или изпит по чужд език в електронна форма. Приемните изпити се провеждат по утвърдени програми, изработени в съответствие с учебните планове и програми за средните училища на Р България.

ЕПИ включва 80 въпроса от затворен тип с посочени пет възможни отговора за всеки въпрос, само един от които е верен. ЕПИ се състои от две части – обща и специална, които включват три модула.

1. Обща част с два модула:

- а) първи модул – „Български език и езикова култура“ – 20 въпроса;
- б) втори модул – „Математика – основи“ – 20 въпроса.

2. Специална част с един модул (трети модул) по основен приеман изпит, който се избира от кандидат-студентите измежду:

- а) трети модул – „Български език и литература“ – 40 въпроса;
- б) трети модул – „Математика“ – 40 въпроса;
- в) трети модул – „География на България“ – 40 въпроса;
- г) трети модул – „История на България“ – 40 въпроса.

Изпитните въпроси по всеки модул са различни за всеки отделен изпит.

ЕПИ се провежда електронно на компютър.

Продължителността на всеки ЕПИ е три астрономически часа независимо от избора от кандидат-студента трети модул. Изпитът се провежда без почивка между общата и специалната част.

Изпитът по чужд език се провежда под формата на тест в електронен формат и включва четиридесет въпроса от затворен тип, разделени в три модула:

- 1. разбиране при четене;
- 2. лексика;
- 3. граматика.

Изпитът по чужд език е с продължителност два астрономически часа.

При провеждането на електронния изпит за всеки кандидат-студент се генерира индивидуална съвкупност от въпроси от трите модула.

Начин на образуване на бала на кандидат-студентите в Университет за национално и световно стопанство за учебната 2022/2023 година

Балът за класиране на кандидат-студентите се образува като сума от:

1. общия успех от дипломата за средно образование, умножен с коефициент 1 (едно);
2. оценката от успешно положен ЕПИ или ДЗИ, която формира по-висок състезателен бал, умножена с коефициент 3 (три).

Оценката от изпита по чужд език не е балообразуваща за специалностите с изучаване на чужд език и с преподаване на английски език.

За *професионално направление „Право“ със специалност „Право“* балът се образува като сума от:

1. общия успех от дипломата за средно образование, умножен с коефициент 1 (едно);
2. оценката от изпита по български език и езикова култура и български език и литература (първи и трети модул на ЕПИ, без втори модул „Математика – основи“), умножена по коефициент 3 (три);
3. оценката от специалната част на ЕПИ, трети модул – „История на България“, умножена с коефициент 2 (две).

Ако настъпи законодателна промяна, забраняваща полагането на изпит за кандидатстване за професионално направление „Право“ със специалност „Право“, то балът за професионално направление „Право“ ще се образува като сума от:

1. общия успех от дипломата за средно образование, умножен с коефициент 1 (едно);
2. оценката от ДЗИ по български език и литература или оценката от ДЗИ върху профилирана подготовка в XI и XII клас по профилирания учебен предмет български език и литература, която формира по-висок състезателен бал, умножена с коефициент 3 (три).

За *специалност „Медии и журналистика“* балът се образува като сума от:

1. общия успех от дипломата за средно образование, умножен с коефициент 1 (едно);
2. оценката от ДЗИ по български език и литература или оценката от ДЗИ върху профилирана подготовка в XI и XII клас по профилирания учебен предмет български език и литература или оценката от успешно положения изпит по български език и езикова култура и български език и литература (първи и трети модул на ЕПИ, без втори модул „Математика – основи“), която формира по-висок състезателен бал, умножена с коефициент 3 (две);

За всички специалности, за кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на държавни зрелостни изпити и нямат оценка от държавен зрелостен изпит по български език и литература, за балообразуваща се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

**Учебна литература за подготовка за кандидатстудентската кампания
за академичната 2022/2023 година в Университет за национално и
световно стопанство**

1. БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЕЗИКОВА КУЛТУРА – модул 1 на ЕПИ

- Михайлова, В., Тишева, Й., Станчева, Р., Борислав, Б. Български език за 11. клас. Изд. „Просвета“, 2020.
- Христова-Плашилска, М., Жобов, В., Николова-Иванова, Д., Александрова, К. Български език за 11. Клас. Изд. „Анубис“, 2020.
- Маркова, П., Върбанова, П., Паскалев, Н. Български език за 11. клас + приложение с тестове (по новата програма). Изд. „БГ Учебник“, С., 2020.
- Панов, А. Български език за 11. Клас. Изд. „Диоген“, С. 2021.
- Михайлова, В., Тишева, Й., Станчева, Р., Борисов, Б. Български език за 12. клас. Изд. „Просвета“, 2021.
- Николова-Иванова, Д., Жобов, В., Александрова К. Български език за 12. клас. Изд. „Анубис“, 2021.
- Петров А., Падешка М., Балинова М. Български език за 12. клас. Изд. „Булвест 2000“, 2021.
- Маркова, П., Върбанова, П., Паскалев Н. Български език за 12. клас. Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Андрейчин, Л., Попов, К., Стоянов, С. Граматика на българския език. Изд. „Просвета“, 2020.
- Правопис и пунктуация на българския език - основни правила. Българска академия на науките. Изд. „Просвета“, 2011 г.
- Върбанова, П., Маркова, П., Паскалев, Н. Справочни таблици по български език за матура (по новите програми за 11. и 12. клас). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Майсторска, В., Емилов, А., Дъбравова, М., Андреева, Ж. Тестове за матура по български език и литература (11. и 12. клас по новите програми). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Георгиев, Б., Практикум по езикова култура: тестови задачи, алгоритъм за решаването им и коментари към тях за ученици, кандидат-студенти и студенти от всички специалности (Поредица "Езикова компетентност", № 3), Регалия 6, С., 1998.
- Георгиева, Е., Б. Георгиев, Правописни упътвания за малки и големи, трето преработено издание (Поредица "Езикова компетентност", № 2), Регалия 6, С., 1995, 1998.
- Кръстева, В., Практическа граматика на съвременния български език, изд. "Кръгзор", С., 2009.
- Пашов, П., Практическа българска граматика, второ издание, С., 1994.
- Официален правописен речник на българския език. Българска академия на науките, ИБЕ „Проф. Любомир Андрейчин“. Изд. „Просвета“, С., 2012.

2. БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА - модул 3 на ЕПИ

ПЪРВИ РАЗДЕЛ: РАБОТА С ТЕКСТ - ПОПЪЛВАНЕ НА ПРАЗНИ МЕСТА В ТЕКСТА

- Михайлова, В., Тишева, Й., Станчева, Р., Борислав, Б. Български език за 11. клас. Изд. „Просвета“, 2020.
- Христова-Плашилска, М., Жобов, В., Николова-Иванова, Д., Александрова, К. Български език за 11. Клас. Изд. „Анубис“, 2020.
- Маркова, П., Върбанова, П., Паскалев, Н. Български език за 11. клас + приложение с тестове (по новата програма). Изд. „БГ Учебник“, 2020.
- Панов, А. Български език за 11. Клас. Изд. „Диоген“, 2021.
- Михайлова, В., Тишева, Й., Станчева, Р., Борисов, Б. Български език за 12. клас. Изд. „Просвета“, 2021.
- Николова-Иванова, Д., Жобов, В., Александрова К. Български език за 12. клас. Изд. „Анубис“, 2021.
- Петров А., Падешка М., Балинова М. Български език за 12. клас. Изд. „Булвест 2000“, 2021.
- Маркова, П., Върбанова, П., Паскалев Н. Български език за 12. клас. Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Андрейчин, Л., Попов, К., Стоянов, С. Граматика на българския език. Изд. „Просвета“, 2020.
- Правопис и пунктуация на българския език - основни правила. Българска академия на науките. Изд. „Просвета“, 2011 г.
- Върбанова, П., Маркова, П., Паскалев, Н. Справочни таблици по български език за матура (по новите програми за 11. и 12. клас). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Майсторска, В., Емилов, А., Дъбравова, М., Андреева, Ж. Тестове за матура по български език и литература (11. и 12. клас по новите програми). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Георгиев, Б., Практикум по езикова култура: тестови задачи, алгоритъм за решаването им и коментари към тях за ученици, кандидат-студенти и студенти от всички специалности (Поредица „Езикова компетентност“, № 3), Регалия 6, 1998.
- Георгиева, Е., Б. Георгиев, Правописни упътвания за малки и големи, трето преработено издание (Поредица „Езикова компетентност“, № 2), Регалия 6, 1995, 1998.
- Кръстева, В., Практическа граматика на съвременния български език, изд. "Кръгзор", С., 2009.
- Върбанова, П., Маркова, П., Паскалев, Н. Справочни таблици по български език за матура (по новите програми за 11. и 12. клас). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Пашов, П., Практическа българска граматика, второ издание, С., 1994.
- Официален правописен речник на българския език. Българска академия на науките, ИБЕ „Проф. Любомир Андрейчин“. Изд. „Просвета“, С., 2012.

ВТОРИ РАЗДЕЛ: БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА /XI и XII клас/

- Хранова, А., Шишкова, Л., Литература за 11. клас (по новата програма). Изд. „Просвета“, С. 2020.
- Малинов, А., Михайлова, В., Дамянова, Н. Литература за 11. клас (по новата програма). Изд. „Просвета Плюс“, С. 2020.
- Минков, Б., Димитрова, Е., Велчев, И. Литература за 11. клас (по новата програма). Изд. „Анубис“, С. 2020.
- Пенчев, Б., Кръстева И. Литература за 11. клас (по новата програма). Изд. Булвест 2000, С. 2020.
- Инев, И., Руневска, А., Бакърджиева, М., Григоров, И., Инева, В., Налджиева, К. Литература за 11. клас + приложение с тестове (по новата програма). Изд. „БГ Учебник“, С., 2020.
- Панов, А. Литература за 11. клас (по новата програма). Изд. „Диоген“, 2020.
- Хранова, А., Шишкова, Л., Литература за 12. клас (по новата програма). Изд. „Просвета“, С. 2021.
- Михайлова, В., Динкова, Л., Алексиев, П., Попова, Р., Игнатова-Василева, Р. Литература за 12. клас. Изд. „Просвета плюс“, 2021.
- Минков, Б., Димитрова, Е., Тодорова С. Литература за 12. клас. Изд. „Анубис“, 2021.
- Пенчев, Б., Кръстева И. Литература за 12. клас (по новата програма). Изд. Булвест 2000, С. 2021.
- Протохристова, К., Ичевска, Т., Минков, Б. Наръчник по литература за втори гимназиален етап. Изд. „Анубис“, 2021.
- Георгиев, С. Цялостна подготовка за матура по български език и литература - 11. клас - тестове и анализи. Изд. „Персей“, 2020.
- Руневска, А., Андонова, Х., Майсторска В. Христоматия по литература за матурата. По новите програми за 11. и 12. Клас. Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.
- Майсторска, В., Емилов, А., Дъбравова, М., Андреева, Ж. Тестове за матура по български език и литература (11. и 12. клас по новите програми). Изд. „БГ Учебник“, С., 2021.

3. МАТЕМАТИКА - ОСНОВИ - модул 2 на ЕПИ

- Единен приеман изпит – обща част, модул 2 “Математика – основи”, УИ “Стопанство”, 2009.
- Учебници по математика до XII клас.
- Сборници и учебни пособия за кандидат-студенти.

4. МАТЕМАТИКА - ОСНОВИ - модул 3 на ЕПИ

- Единен приеман изпит – обща част, модул 2 “Математика – основи”, УИ “Стопанство”, 2009.
- Единен приеман изпит – модул 3 “Математика”, УИ “Стопанство”, 2009.
- Учебници по математика до XII клас.
- Математика – учебни пособия за общообразователна подготовка.

- Сборници и учебни пособия за кандидат - студенти.

5. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ - модул 3 на ЕПИ

- Л. Спасов, П. Петков, Т. Мишев, Вл. Ангелов, К. Бенчева. История и цивилизация за 10 клас, изд. „Домино“, 2019.
- Хр. Матанов, И. Илиев, Кр. Табакова, В. Колев, Р. Маринова – Христиди. История и цивилизация за 10 клас, изд. „Клет България“, 2019.
- И. Баева, Д. Ботева, П. Ангелов, Ив. Тютюнджиев, Пл. Митев, Н. Пошпетров, Е. Калинова, Н. Васева, В. Павлова, В. Иванова. История и цивилизация за 10 клас, изд. „Булвест 2000“, 2019.
- Пл. Павлов, Р. Гаврилова, В. Янчев, Л. Огнянов, М. Трифонова – Бенчева, М. Босева – Георгиева, К. Славчев. История и цивилизация за 10 клас, изд. „Просвета“, 2019.
- М. Палангурски, Ив. Лазаров, Кр. Мутафова, Ив. Русев, Л. Стоянов, В. Стойчева, Ю. Симеонова. История и цивилизация. Учебник за задължителна и профилирана подготовка за 10 клас, ИК „Рива“, 2019.
- Мутафчиева, В., К. Косев, Ст. Грънчаров, Хр. Матанов, И. Илиев, Асен Василев.
- История и цивилизация. ИК "Анубис", С., 2012.
- Лазаров, Ив., Ив. Тютюнджиев, Р. Михнева, Л. Стоянов, М. Палангурски, В. Стойчева.
- История и цивилизация. "Слово", В. Търново, 2001 - 2006.
- Гюзелев, В., Р. Гаврилова, Ив. Стоянов, М. Лалков, Л. Огнянов, М. Радева. История и цивилизация. "Просвета", С., 2012.
- Делев, П., Г. Бакалов, П. Ангелов, Цв. Георгиева, Пл. Митев, И. Илчев, Е. Калинова, И.
- Баева. История на България от древността до наши дни. "Планета 3", С., 2012.
- Андреев, Й., Е. Стателова, Кр. Мутафова, П. Петков, Р. Мишев. История и цивилизация. ИК "Кръгзор", 2012.

6. ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ - модул 3 на ЕПИ

- Патарчанова, Ем. Пл. Патарчанов, Кл. Найденов, В. Стоева. География и икономика за 12. клас - профилирана подготовка. Модул 5. България и регионална политика. Изд. „Клет България“. 2021 г.
- Сарафова, Е., М. Иванов, Д. Тодоров География и икономика за 12. клас - Профилирана подготовка - Модул 6 - Географска и икономическа информация. Изд. „Клет България“. 2021 г.
- Пенин, Р., Д. Желев, В. Стоянова. География и икономика за 11. клас, модул 1 ПП. Природоресурсен потенциал. Устойчиво развитие. Изд. „Клет България“. 2020 г.
- Дерменджиева, Ст. П. Стоянов, Ат. Дерменджиев, П. Събева, Н. Попов. География и икономика за 11. клас - профилирана подготовка. Модул 2: Геополитическа и обществена култура. Изд. „Клет България“. 2020 г.

- Патарчанова, Ем., Кр. Левков, Г. Минчева. География и икономика за 11. клас. Профилирана подготовка. Модул 3. Съвременно икономическо развитие. Изд. „Клет България“. 2020.
- Дерменджиев, Ат., Н. Попов, П. Стоянов, П. Събева, Ст. Дерменджиева. География и икономика за 11. клас. Профилирана подготовка. Модул 3. Съвременно икономическо развитие. Изд. „Просвета“. 2020.
- Дерменджиев, Ат., Н. Попов, П. Стоянов, П. Събева, Ст. Дерменджиева. География и икономика за 11. клас. Профилирана подготовка. Модул 4. Европа, Азия и България. Изд. „Просвета“. 2020.
- Мандова, М. и Цв. Заркова, География и икономика, 10 кл., изд. СД „Педагог б“, 2019г.
- Дерменджиева, С. и колектив, География и икономика, 10 кл., изд. „Просвета“, 2019г.
- Попов, А. и колектив, География и икономика, 10 кл., изд. „Анубис“, 2018г.
- Атлас по география и икономика, 10 кл. География на България, изд. „Атласи“, 2019г.
- Дончев, Д., Хр. Каракашев, География на България за ученици и кандидат-студенти, изд. „Сиела“, 2017 г.
- Мандова-Русинчовска, М. Задачи по теми за подготовка за матура по география и икономика. Изд. „Регалия б“. 2014 г.
- Николова, Н. Ем. Патарчанова, И. Георгиева, Цв. Пейкова. Всичко за матурата по география и икономика 2. Темы за писмена разработка. Изд. „Просвета“. 2012 г.
- Николова, Н. и Цв. Пейкова. Всичко за матурата по география и икономика 1. Тестове и практически задачи. Изд. „Просвета“. 2011 г.
- Стоянова, В. и И. Николова. ГОТОВИ ЗА МАТУРА - География и икономика. Изд. „Булвест 2000“. 2011 г.
- Иванов, А. Тестове по География на България за конкурсен изпит в УНСС и другите висши училища. Изд. „Стандарт“. 2011 г.
- Каракашев, Хр., Д. Дончев, С. Дерменджиева, Р. Янков, Н. Апостолов, Т. Личев, М. Пенерлиев. ЕПИ модул 3 „География на България“, УИ „Стопанство“, 2010г.
- Каракашев, Хр., Д. Дончев, С. Дерменджиева, Р. Янков, М. Пенерлиев. Примерни тестове за ЕПИ, модул 3. География на България - специална част, УИ „Стопанство“, 2010г.